

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

3. Accendit ferociam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

Idem ad Pifones de arte Poëtica:

Reges dicuntur magnis urgere culullis
Et torquere mero, quos perspexisse laborant.

Aptam ad hoc similitudinem inducit Romanus Philosophus. Quem admodum, inquit, musto dolia ipsa rumpuntur, & omne quod in imo jacet, in summam partem vis caloris eiecit: sic vino exastuante, quidquid in imo jacet abditum, effertur, & prodit in medium. Et Plinius lib. 14. c. ult. Cùm vinum solverit rigorem, vigorémque mentis, animi secreta proferuntur, redituraque per jugulum voces non continentur. Vulgóque *veritas* attributa vino est. Et S. Ambrosius: Plerique vino utuntur ut eculeo, & quibus tormenta non eliciunt vocem proditiōnis, eos tentant bibendo, ut patriæ statum, salutem civium, defensionis suæ prodant consilia. Nam quis inter cyathos texit, quod latere cupiebat? Clytum strenuum Alexandri Ducem quid perdidit, nisi liberior & solutior inter pocula lingua?

III. (d) Baccho cornua tribuunt Poëtæ, quia qui liberaliùs biberint, ad pugnam sunt parati & animosi. Hinc Ovidius:

Vina parant animos, faciuntque caloribus aptos,

Et Horatius lib. 1. epist. ad Torquatum:

Quid non ebrietas designat? operta recludit,
Spes jubet esse ratas, in prælia trudit inermem,
Sollicitis animis onus eximit, ac docet artes.
Fœcundi calices quem non fecere disertum?
Contracta quem non in paupertate solutum?

Et lib. 3. Ode 21. de Baccho:

Tu spem reducis mentibus anxijs,
Virisque & addis cornua pauperi,
Post te neque iratos trementi
Regum apices, neque militum arma.

In hanc rem graviter Salomon Prov. 23. *Cui va? cuius patri va? cui rixæ? cui fovea? cui sine causa vulnera? cui suffusio oculorum? nonne his, qui commorantur in vino, & student calicibus epotandis? Vinum scilicet fumos calidos in caput exhalat, qui cerebrum, indeque bilem ac furorem accendunt: unde ira, lites, rixæ, cædes & verbera. Ita quotidiana docet experientia, gulonum Convivia & Symposia desinere in jurgia, cædes, vulnera. Quocirca S. Chryostomus, sicut oleum, inquit, alit lucernam, sic vinum inflammat iram. Confirmat Salomon Prov. 20. *Lux-**

N 2

uriosa

(d) Vinum accendit ferociam.

uivosa res vinum, & tumultuosa ebrietas. Inter exempla numerandus M. Antonius, vir, ut ait Annæus Seneca, magnus & ingenij nobilis. Hunc quæ alia res perdidit, & in externos mores ac vitia non Romana trajecit, quàm ebrietas: nec minor vino, Cleopatrx amor? Hæc illum hostem reipubl. hæc hostibus suis imparem reddidit, hæc crudelem fecit, cum capita principum civitatis cœnanti referrentur, cum inter apparatusissimas epulas, luxusque regales ora ac manus proscriptorum recognosceret: cum vino gravis, sciret tamen sanguinem. Et Alexander ille Macedo non Clytum modò, quod indicavimus, sibi charissimum inter epulas, sed amicorum complures temulentus interfecit; merò appotus clarissimam ac nobilissimam Orientis urbem Persepolin ferro & flammis destructam, solo æquavit. Cambyzes rex Persarum, cum à Prexaspe Satraparum uno admoneretur sobrietatis, ira correptus, jussit Prexaspis filium adduci, atque ad palum ligari, sic ad parentem pueri fatus; tum demum proba, si ebrius sum, cum collimato hoc spiculo cor filij tui tetigero. Simul exoneravit sagittam mediùmque adolescentem vinolenta crudelitate trajecit. Quid? quòd integræ gentes, quales Scythæ & Thraces, tantò se immaniùs humano sanguine, quantò impotentius vino ingurgitant? Hæc cornuti Bacchi violentia est; unde *κεράτης*, quasi *κεράτης*, quod à nomine *κέρας* cornu deflexum est.

IV. (e) Cur in Sacris *Liberi*, feminae pro sacerdotibus adhibite, Quia juxta Siracidem c. 26. nihil est foedius & furiosius muliere vinolenta. Nam mulier, ut idem ait, ebriosa, ira magna & contumelia, & turpitudine illius non tegetur. Cum enim incaluit mero femina, plaustra convitiorum in maritum & domesticos jacit; causa, debilitas cerebri, quod ubi jectum est Bacchò, omnia se hujus sexus vitia produunt. Omnino sic statuendum est, inquit vir doctus, eam quæ violatæ sobrietatis rea est, aut esse destinatione impudicam, aut jam sibi temeratae pudicitia conscientiam. Carol. Paschal. lib. de virt. & vitijs. Hunc furorem significant Mænadum sparsi capilli, armatae facibus manus, ululatus, & clamor inconditus. De hisce Furijs Æneid. 4.

Sævit inops animi, totamque incensa per urbem

Bacchatur: qualis commotis excita Sacris

Thyas, ubi audito stimulant trieteria Bacchi

Orgia, nocturnusque vocat clamore Cythæron.

Neque immeritò Poëtae Bacchidibus imponunt coronas è serpentibus circumflexas; vinum enim à serpentibus appeti Plinius docet. Et Juvenalis Sat. 6. de muliebri bibacitate:

(e) *Mulier vinosa.*

--- tan-